

Cal actuar decididament per evitar l'extermini dels cristians a Orient

Dm, 27/01/2015 per Catalunya Religió

(Josep Maria Carbonell, Josep Maria Cullell, Eugeni Gay Montalvo, David Jou, Jordi López Camps, Josep Miró i Ardèvol, Francesc Torralba / [La Vanguardia](#)) L'aparició de l'Estat Islàmic ha fet més conscient l'opinió pública de la difícil situació dels cristians en els territoris de l'Iraq i Síria governats pel terrorisme islamista. El papa Francesc ho ha destacat en el seu recent viatge a Turquia en qualificar d'angoixant la situació que es viu en aquells països. Per a aquests extremistes, no ha d'haver-hi més religió que l'islam. Guiats pel fanatisme, persegueixen els practicants de les altres confessions religioses que són forçats a convertir-se, pagar un impost o exiliar-se, i en altres casos són directament exterminats. El principal front de persecució dels cristians al Pròxim Orient és l'extremisme islamista, però també hi contribueixen les delacions per part de veïns, coneguts o companys de feina pel fet de no ser musulmans.

Els cristians ens sentim dramàticament interpel·lats pel concepte violent de la religió que té l'extremisme islàmic que, com ha dit el papa Francesc "sembla que vulgui esborrar tota petjada, qualsevol memòria de l'altre". Cridem els ciutadans, els lideratges socials, culturals i polítics, els governs i els organismes internacionals a actuar decididament per evitar aquestes pràctiques genocides que pretenen l'extermini o l'expulsió de grups socials en raó de les seves creences.

Aquests comportaments conviden a repensar els lligams entre les diverses religions i, de manera particular, entre el cristianisme i l'islam. Mentre a casa nostra els vincles entre cristians i musulmans són de respecte i cooperació, no passa el mateix amb els cristians residents en països amb governs guiats per principis islamistes, en què no hi ha llibertat religiosa, la pràctica cristiana està limitada o prohibida, amb penes greus, i la conversió al cristianisme està durament perseguida. Aquesta realitat és relativament nova. La irrupció d'una governança permeable als principis polítics islàmics ha alterat el costum secular de respecte i harmonia practicat durant molts anys pels antics governs laics.

Avui, la situació dels cristians en països de l'Orient Mitjà, del sud-oest d'Àsia i d'alguns d'Àfrica és crítica, especialment quan hi ha una pressió social de grups fonamentalistes radicals. Antigues tradicions cristianes, moltes d'elles vinculades als orígens de la nostra fe, havien sobreviscut en pau i concòrdia en els territoris on naixeren, gràcies al respecte secular de l'islam quan no tenia pretensions d'hegemonia política.

La coexistència de l'islam amb altres religions no és fàcil en la majoria de països on els fonaments de les institucions polítiques s'inspiren en les lleis islàmiques. Per més que hi hagi un reconeixement formal de la pluralitat religiosa, la pràctica aporta força evidències sobre el patiment de les comunitats cristianes. Hi ha moments de vertadera persecució religiosa fins a l'extrem del martiri. En altres casos, la pressió és més cultural, però no menys rellevant: en alguns països els cristians no poden celebrar l'eucaristia amb vi per raó de la prohibició islàmica de consum d'alcohol. Són manifestacions d'una realitat opressiva i asfixiant.

Que en algunes religions hi hagi grups que proposin el retorn als seus orígens no ha de ser interpretat com a símptoma de regressió. En moltes ocasions, recuperar aspectes de l'originalitat primigènica ajuda a treure adherències culturals que han pogut desvirtuar el sentit de les religions. Però no sempre aquest procés es fa de manera alliberadora. Quan les posicions són extremes i rigoristes, normalment tanquen més les religions i les fan refractàries al diàleg. En aquests casos, s'acostumen a imposar interpretacions literals i closes en conceptes religiosos manipulats. Això és el que fan avui els moviments islàmics autoproclamats salafistes. La majoria d'ells reinterpreten, de forma excloent i sectària, les aportacions de les primitives comunitats seguidores del profeta Mahoma.

Tot i els moments dramàtics en les relacions entre cristians i musulmans en molts països, no es té la mateixa sensació si situem la mirada a nivell institucional. Des de fa temps, representants institucionals de l'Església catòlica i de l'islam es troben regularment per dialogar. El papa emèrit Benet XVI impulsà diverses iniciatives per crear un marc estable de relació dels catòlics amb el món musulmà. Un exemple són les trobades propiciades pel Centre per al Diàleg Interreligiós de l'Organització per a la Cultura i les Relacions Islàmiques de Teheran (l'Iran) i el Pontifici Consell per al Diàleg Interreligiós.

Algunes propostes d'aquestes trobades tenen avui un especial interès. Per exemple, es proposa que qualsevol societat ha de reconèixer que els creients i les comunitats religioses, sobre la base de la seva fe, tenen un paper específic a exercir en la societat, en pla d'igualtat amb els altres ciutadans. S'afirma que la religió posseeix una dimensió social pròpia que l'Estat té l'obligació de respectar. Per això, cal que cristians i musulmans, així com altres creients i totes les persones de bona voluntat, cooperin a respondre als desafiaments actuals, promovent els valors morals, la justícia i la pau.

Però, a banda d'aquests propòsits, la dramàtica situació dels cristians, i d'altres comunitats religioses i ètniques minoritàries exigeix fer una denúncia contundent. Davant d'aquesta situació els cristians d'aquí hem de ser solidaris amb els cristians de l'Orient Mitjà. Cal reprovar amb vigor aquells actes que fomenten odi, animadversió o exclusió contra altres religions en qualsevol país. Cal reclamar aquesta actitud a les màximes autoritats religioses, especialment les musulmanes, i denunciar la immoralitat d'aquelles interpretacions religioses que addueixen raons de fe per justificar crims i la vulneració de drets humans bàsics.

Des d'Occident no podem desentendre'ns d'aquesta realitat. L'islamisme polític escampat actualment en molts països àrabs es pot interpretar com a reacció als interessos de la geopolítica mundial que desarticulà l'imperi otomà ara fa cent anys, o a problemes més propers, com la segona guerra del Golf. La desagregació de l'imperi otomà en múltiples estats amb forta petjada de l'islam afavorí, anys més tard, el sorgiment d'una consciència política que proposà com a alternativa unificadora d'aquests països una concepció moderna de l'islamisme polític. Aquesta situació, en alguns casos, derivà en una radicalitat extrema que conduí a l'aparició del terrorisme islamista modern. Ens dol saber que l'Estat Islàmic ha estat finançat durant molt de temps amb diners provinents de països àrabs considerats amics i aliats d'Occident.

Com a catòlics que vivim en una societat occidental ens agradaria que les relacions del cristianisme amb l'islam es consolidessin sobre la base de la confiança. Entre cristians i musulmans, estem cridats a respectar la religió de l'altre, els seus ensenyaments, els seus símbols . Per això que cal tenir un "respecte especial pels líders religiosos i els llocs de culte" de tota religió, tal com ha expressat el papa Francesc. Perquè tots, cristians i musulmans, i altres religions, hem de fer de la reconciliació, la justícia, la pau i el desenvolupament la nostra primera prioritat.

Finalment, no estaria de més que els cristians europeus ens sentíssim interpel·lats pel coratge d'aquests cristians perseguits, en comparació amb la tibiesa, la negligència o l'esvaïment del cristianisme europeu.